

Position paper

Rondetafelgesprek Vaste Kamer Commissie Europese Zaken – 19 april 2018

GIVING A VOICE TO THE 3 MILLION EU CITIZENS IN THE UK

Wie zijn wij:

- [the3million](#) is de grootste belangenorganisatie voor EU burgers in het Verenigd Koninkrijk (VK), [opgericht in juni 2016](#) door bezorgde EU burgers na het EU referendum.

Wat willen wij:

- Ons doel is het veiligstellen van **alle** huidige rechten voor alle EU-burgers in het VK na de Brexit.

Waar staan we nu:

- De Britse regering en de EU kwamen in december 2017 overeen dat er voldoende vooruitgang is geboekt in de onderhandeling om van fase 1 (burgerrechten, Ierse grens, financiële toezeggingen in het huidige EU budget) naar fase 2 van de onderhandelingen te gaan.
- Maar: voldoende vooruitgang betekent niet dat al onze rechten verzekerd zijn. Het [ontwerp Uittredingsverdrag](#) dat nu op tafel ligt, [beschermt onze burgerrechten niet voldoende](#).

Waar zitten de knelpunten:

- Door vast te houden aan de [richtlijn 2004/38](#) betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf, vrezen wij dat een grote groep mensen buiten de bescherming van het Uittredingsverdrag zou kunnen vallen.
- Na de overgangperiode (eind december 2020) zullen al onze rechten ineens wegvallen. Om te voorkomen dat EU-burgers in het VK (EUinVK) illegaal worden, moet de "[Settled Status](#)" worden aangevraagd. Deze status geeft de EUinVK minder rechten dan nu. Bovendien worden aanvragers gecontroleerd op een eventueel crimineel verleden, hoewel velen al jaren in het VK verblijven.
- EU-burgers die zich in een ander EU-land vestigen maar daar niet werken, moeten over voldoende middelen en een ziektekostenverzekering beschikken ([Comprehensive Sickness Insurance – CSI](#)). Het VK beschouwt het recht op behandeling door de Britse publieke gezondheidszorgregeling (NHS) echter niet als voldoende om een permanente verblijfsvergunning aan te vragen. [Dit is in strijd met de EU-wetgeving](#). Het Britse Home Office interpreteert CSI als een privéziektekostenverzekering. Deze interpretatie was [volledig onbekend](#) onder de EUinVK doordat er in het VK voor EU-burgers geen registratieplicht is, en het Home Office dus geen manier had om met de EUinVK contact op te nemen over het verplicht stellen van CSI toen deze regeling werd ingevoerd. Zelfs onder verzekeringsmaatschappijen was de verzekering onbekend. Hierdoor zou naar schatting een-derde van de EUinVK illegaal kunnen worden na de overgangperiode. Over de CSI-kwestie wordt *helemaal niets gezegd* in het ontwerp Uittredingsverdrag. Er zijn vage beloftes door de Britse overheid om niet naar CSI te vragen voor de nieuwe status, maar er is geen enkele zekerheid hierover.
- Er is nog erg veel onduidelijkheid over "Settled Status". [the3million](#) heeft vorige week [een lijst met 128 vragen](#) naar het Home Office gestuurd om opheldering te krijgen.
- Bij afwijzing van "Settled Status" komen burgers in het zgn [Hostile Environment](#) terecht. Vanwege de [Britse interpretatie van de GDPR](#) zou dit op het moment betekenen dat zij tijdens en na het procederen geen toegang mogen hebben tot de informatie die het Home Office over ze heeft. Het is mogelijk dat ze niet eens weten *waarom* ze afgewezen zijn (het Home Office heeft ook een foutmarge van 10%). In beroep gaan tegen een afwijzing wordt hiermee veel moeilijker gemaakt.
- Onze nieuwe status zal vervallen als we langer dan 5 jaar buiten het VK verblijven. Dit is een voorbeeld van hoe de richtlijn 2004/38 en het *de facto* levenslange recht op terugkeer niet overeenkomen.
- Er bestaat nog grote onduidelijkheid over de rechten van toekomstige partners. Kan een EUinVK een toekomstige partner naar het VK brengen onder het uittredingsverdrag, dus zonder onder de Britse immigratiewet te vallen? Families lopen het risico apart van elkaar te moeten leven. Zie ook ["Skype families"](#).
- Het risico van een 'no deal' bestaat nog steeds. [the3million](#) dringt aan op het *ringfencen* van alles wat over de burgerrechten wordt afgesproken. Op deze manier kunnen deze worden veiliggesteld, zelfs als de onderhandelingen uiteen zouden vallen.

Dubbele nationaliteit & Brexit:

Voor veel Nederlanders in VK was het aanvragen van de Britse nationaliteit geen overweging. Wonend in een ander EU-land onder richtlijn 2004/38 is het over het algemeen niet nodig om de nationaliteit van dat land aan te nemen.

Waarom nu wel?

- Brit worden is voor velen een manier om hun verblijf, rechten en (familie)leven veilig te stellen. Het vertrouwen in onderhandelingen is geschaad, er wordt vrijwel niet meer over burgerrechten gesproken. 22 maanden na het referendum is er nog steeds heel veel niet duidelijk en weinig gegarandeerd.
- Stemrecht. De EUinVK hadden geen stem in het referendum, maar zijn wel degenen die het hardste geraakt worden. Met de Britse nationaliteit is stemrecht in de nationale verkiezingen en eventueel toekomstige referenda verzekerd. Op dit moment staat er niets in het ontwerp Uittredingsverdrag over stemrecht, dus het is mogelijk dat de EUinVK na Brexit zelfs geen stemrecht in lokale verkiezingen meer hebben als ze niet de Britse nationaliteit aannemen.
- Er bestaan 3 uitzonderingen op het automatisch verlies van de Nederlandse nationaliteit. Deze uitzonderingen vinden wij arbitrair, vooral de uitzondering over het getrouwd zijn met een Brit en in het VK wonen. In dat geval is het hebben van de dubbele nationaliteit mogelijk. Maar niet voor:
 - Twee getrouwde Nederlanders, of een Nederlander gehuwd met een andere EU-burger, woonachtig in het VK
 - Alleenstaanden
 - Weduwe/naar, bij overlijden van echtgeno(o)te wordt het huwelijk voor de wet als 'ontbonden' beschouwd
 - Bij echtscheiding
- Nederlandse nationaliteit is een geboorterecht dat niet mag worden afgepakt zonder goede reden en een beroep op de rechter.
- In het kader van de Brexit staat verlies van de Nederlandse nationaliteit bovendien gelijk aan kwijtraken van EU-burgerschap, dus vrijheid van verkeer van personen in 26 andere landen.

In het Regeerakkoord 2017 staat:

“Het kabinet bereidt in samenhang voorstellen voor ter modernisering van het nationaliteitsrecht. Het betreft een verruiming van de mogelijkheid van het bezit van meerdere nationaliteiten voor aankomende eerste generatie emigranten en immigranten. Gelijktijdig komt er voor volgende generaties een verplicht keuzemoment dat daadwerkelijk leidt tot het behoud van niet meer dan één nationaliteit.”

Maar het roept veel vragen op:

- Wie is de eerste generatie, wie de tweede?
- Wat betekent “aankomende” eerste generatie?
- Wat zijn de volgende generaties?
- Raken kinderen met huidige dubbele nationaliteit die eventueel in de toekomst kwijt?
- Het keuzemoment is niet duidelijk. Indien dit 18 of 21 jaar is, vinden wij dit te jong. Deze kinderen staan pas aan het begin van hun studies, leven en werk en hebben nog geen inzicht in de gevolgen van een dergelijke keuze op hun toekomst.

Wat stellen wij voor:

- Wij erkennen dat het doorgeven van de Nederlandse nationaliteit niet voor eeuwig door kan gaan (zoals [Ierse nationaliteit](#)). Dus is het redelijk om bij verblijf in buitenland vanaf een derde of vierde generatie – (achter)kleinkinderen van de huidige emigranten – te laten kiezen. De band met Nederland is dan een stuk minder (zie bijv. [doorgeven van Britse nationaliteit](#)).
- Wij verzoeken dat een praktische herstelregeling wordt ingevoerd voor oud-Nederlanders die in het verleden onvrijwillig het Nederlanderschap hebben verloren.

Brexit remigranten:

- Wij verzoeken de Nederlandse overheid om extra hulp te bieden aan mensen die door Brexit terug naar Nederland moeten. Deze burgers kunnen misschien niet blijven door afwijzing van de nieuwe status, of doordat de rechten na Brexit in het VK zoveel minder zijn, b.v. door beperkte of geen toegang tot gezondheidszorg, huren of kopen van huizen, werk zoeken enz.
- Met name Nederlanders die teruggaan naar NL met een Britse partner (in de toekomst een niet-EU burger), hebben geen idee wat hun rechten zullen zijn. Kunnen die Britse partners als partner van een Nederlander (en dus een EU- burger die recht van vrij verkeer en verblijf heeft uitgeoefend toen het VK nog EU-lidstaat was - [Surinder Singh](#) gevallen) mee naar Nederland komen?
- Bij verlies van Nederlandse nationaliteit onder de huidige beperkingen van het hebben van een dubbele nationaliteit wordt terugkeer naar NL in veel gevallen erg moeilijk of zelfs onmogelijk.

Meer informatie:

- Gedetailleerde analyses van laatste ontwerp Uittredingsverdrag door **the3million**:
https://docs.wixstatic.com/ugd/Od3854_5fb373a1913248438922c047c86fd889.pdf
https://docs.wixstatic.com/ugd/Od3854_ea056d1c51304cdb951651594dc3a17b.pdf
- 12 UK regulations on free movement that may breach EU Law:
<http://www.ilpa.org.uk/resources.php/33380/information-sheet-brexit-12-uk-regulations-on-free-movement-that-may-breach-eu-law>

Links in tekst:

- <https://europestreet.news/one-year-the3million/>
- https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf
- https://docs.wixstatic.com/ugd/Od3854_5fb373a1913248438922c047c86fd889.pdf
- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:229:0035:0048:nl:PDF>
- <https://www.gov.uk/guidance/status-of-eu-nationals-in-the-uk-what-you-need-to-know#assessment-of-settled-status-applications>
- <https://www.freemovement.org.uk/comprehensive-sickness-insurance-what-is-it-and-who-needs-it/>
- http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-417_en.htm
- <http://blogs.lse.ac.uk/politicsandpolicy/the-little-known-loophole-used-to-deny-eu-citizens-permanent-residency/>
- <https://www.the3million.org.uk/128questions>
- <https://www.the3million.org.uk/hostile-environment>
- <https://www.openrightsgroup.org/blog/2018/the-data-protection-bills-immigration-exemption-must-go>
- <https://www.childrenscommissioner.gov.uk/2015/09/09/skype-families/>
- <https://www.parlement.com/9291000/d/pdfs/Regeerakkoord20172021.pdf>
- http://www.citizensinformation.ie/en/moving_country/irish_citizenship/irish_citizenship_through_birth_or_descent.html
- <https://www.gov.uk/government/publications/children-born-outside-the-uk-british-citizenship>
- <https://www.freemovement.org.uk/surinder-singh-immigration-route/>

Website:

www.the3million.org.uk

Contact:

nicole.wevers@the3million.org.uk
hedwig.hegtermans@the3million.org.uk
francisca_oxley@the3million.org.uk